

РОЗДІЛ VII

§ 24. ТРЕТЯ ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

До III відміни (*declinatio tertia*) належать іменники чоловічого, жіночого та середнього роду з різними закінченнями в *Nom. Sing.* та закінченням *-is* в *Gen. Sing.* Практична основа іменників III відміни визначається шляхом відкидання закінчення *-is* в *Gen. Sing.*, наприклад: *homo, homin -is m* людина.

Іменники III відміни за типом відмінювання поділяються на три групи: приголосну, голосну, мішану.

До приголосної групи належать нерівноскладові іменники (які мають різну кількість складів у *Nom.* і *Gen.*), з основою на один приголосний, наприклад *civitas, civitat -is f* держава.

До мішаної групи належать:

а) рівноскладові іменники: *testis, is m* свідок;

б) нерівноскладові іменники з основою на два приголосних: *urbs, urb -is f* місто.

До голосної групи належать іменники середнього роду, які у *Nom. Sing.* закінчуються на *-e, -al, -ar*: *exemplar, aris n* приклад.

Відмінкові закінчення 3 відміни

	Sing.	Plur.
Nom.Voc.	різні	es (m, f) a (ia) (n)
Gen.	is	um (ium)
Dat.	i	ibus
Acc.	em (m, f) = Nom.(n)	es a (ia) (n)
Abl.	e(i)	ibus

Примітка: В *Abl. Sing.* іменники приголосної та мішаної групи мають закінчення *-e*, голосної *-i*. В *Nom. Plur.* іменників середнього роду іменники приголосної групи мають закінчення *-a*, голосної *-ia*. В *Gen. Plur.* іменники приголосної групи мають закінчення *-um*, голосної та мішаної *-ium*.

Зразок відмінювання:

civitas, atis f (приголосна група)

Sing.	Plur.
Nom. <i>civitas</i>	<i>civitat -es</i>
Gen. <i>civitat -is</i>	<i>civitat -um</i>
Dat. <i>civitat -i</i>	<i>civitat -ibus</i>
Acc. <i>civitat -em</i>	<i>civitat -es</i>
Abl. <i>civitat -e</i>	<i>civitat -ibus</i>

exemplarum, aris n (голосна група)

Sing.	Plur.
Nom. <i>exemplar</i>	<i>exemplar -ia</i>
Gen. <i>exemplar -is</i>	<i>exemplar -ium</i>
Dat. <i>exemplar -i</i>	<i>exemplar -ibus</i>
Acc. <i>exemplar</i>	<i>exemplar -ia</i>
Abl. <i>exemplar -i</i>	<i>exemplar -ibus</i>

ВПРАВА

Перекладіть речення:

1. Lex videt iratos, irati legem non vident. 2. In potestate nostra sunt liberi nostri. 3. Mores populorum antiquorum varii erat. 4. Magna est vis consuetudinis. 5. Amici fures temporis. 6. Legibus servire debemus. 7. Leges Romanorum severae erant. 8. Vox populi vox veritatis. 9. Civitati cum civitate semper concordia esse debet. 10. Interdum sub nomine pacis bellum occultatur. 11. Fur furem, lupus lupum cognoscit. 12. Aqua et panis est vita canis.